

DE VLAAMSE MINISTER VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN
DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie, wat betreft aanvulling van procedurele regels inzake richtwaarden, de inhoud van het leveringsplan, gebruiksbeperkingen op water afkomstig uit het openbaar waterdistributienetwerk, rapportering van potentieel ernstige bedreigingen voor volksgezondheid en de continuïteit van de waterlevering

1. SITUERING

Met het als bijlage 1 toegevoegde besluit worden een aantal wijzigingen doorgevoerd aan het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie.

Er wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.2.1, §3, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, dat voorziet dat de Vlaamse Regering nadere regels vastlegt voor het instellen van gebruiksbeperkingen voor water afkomstig van het openbaar waterdistributienetwerk wanneer de continuïteit van de waterlevering in het gedrang komt.

Daarnaast wordt de procedure verduidelijkt rond het aanmelden van nieuwe stoffen, worden wijzigingen en aanvullingen doorgevoerd van de bestaande openbare dienstverplichtingen van de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk en wordt een bijkomende verplichting voor de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk opgenomen om na een potentiële bedreiging van de Volksgezondheid en een onderbreking van de continuïteit van de waterlevering, een evaluatie uit te voeren van de genomen maatregelen.

In het te wijzigen besluit (artikel 3/1, §1) is een van de onderdelen van de leveringsplannen het bepalen van de aansluitingsgraad. Bepaalde Vlamingen kiezen er immers voor om niet aan te sluiten op het openbaar leidingnetwerk hoewel een leiding ter hoogte van de rooilijn aanwezig is. Om een beter zicht te krijgen op het verschil tussen de keuzes hebben om niet aan te sluiten of effectief niet kunnen aansluiten, wordt in artikel 1 een bijkomende bepaling opgenomen om de aanwezigheid van het openbaar waterdistributienetwerk te begroten in het betreffende leveringsgebied. Via deze weg kunnen opportuniteiten voor eventuele netwerkuitbreidingen worden geïdentificeerd. Dit geeft ook de mogelijkheid om de bewoners van de gebouwen die niet op het openbaar leidingnetwerk kunnen aansluiten, te sensibiliseren rond het gebruik van putwater of ander water als drinkwater.

Artikel 2 bevat enkele verduidelijkingen bij het huidige artikel 9.

Met artikel 3 wordt artikel 10 van het te wijzigen besluit aangevuld met een bepaling die ervoor moet zorgen dat nieuwe stoffen die gedetecteerd werden in het drinkwater, worden aangemeld bij de bevoegde entiteiten. Het aanmelden wordt gevraagd voor zowel chemische stoffen, bijvoorbeeld hormoonverstorende stoffen, als 'levende organismen' zoals parasieten of micro-organismen zoals

Gardia. De volgende stappen zijn dan een evaluatie van de relevantie voor de kwaliteit van het drinkwater en de gezondheid, een rapportering aan de bevoegde ministers en aan de waterleveranciers en het eventueel vastleggen van een richtwaarde of parameterwaarde. De waterleverancier rapporteert nu al de stoffen waarvoor geen parameterwaarde of richtwaarde is vastgelegd in de jaarlijkse rapportering voor 1 april na het jaar van het meten. Dit artikel bepaalt dat dit nu bij vaststelling gemeld moet worden. Zo zijn de bevoegde entiteiten sneller op de hoogte van de aanwezigheid van niet-genormeerde stoffen in drinkwater en kan sneller een evaluatie gebeuren van de gezondheidskundige impact van deze stoffen.

Artikel 4 geeft invulling aan de wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, opgenomen in het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw (Verzameldecreet). Artikel 128 van de Provinciewet van 30 april 1836 bepaalt dat de gouverneur in zijn/haar provincie instaat voor het handhaven van de openbare orde, te weten de openbare rust, veiligheid en gezondheid. Het afkondigen door de gouverneurs van de gebruiksbepalingen voor leidingwater gebeurde in 2017 en 2018 op basis van dit artikel 128 van de Provinciewet. Volgens de letter van deze wet moet er een verband zijn tussen de openbare rust, veiligheid of de gezondheid om deze gebruiksbepalingen te kunnen afkondigen op basis van deze rechtsgrond. Ook de burgemeester heeft eenzelfde mandaat op basis van artikel 135, §2, van de Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988. In artikel 133 is de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de burgemeester opgenomen. Door het invoeren van dit nieuwe artikel komt er een duidelijkere rechtsgrond en mandaat om gebruiksbepaling voor leidingwater af te kondigen.

Deze nieuwe regeling heeft tot doel preventief te werken bij een dreigend kwantiteitsprobleem voor drinkwater. Aldus moet de regeling los gezien worden van de regeling inzake civiele veiligheid en het bewaren van de openbare orde in crisissituaties, materies die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren en die in het vizier komen als preventie niet het verwachte resultaat opleverde of in de gegeven omstandigheden niet zinvol is. Dit betekent dat in geval van droogte de gouverneur en de burgemeester in twee hoedanigheden aan zet kunnen zijn:

- om preventief op te treden om drinkwatertekorten te voorkomen zoals geregeld in voorliggend besluit;
- om de orde te handhaven en noodbevoorrading te voorzien als drinkwatertekorten daartoe aanleiding geven.

Deze twee hoedanigheden zijn het gevolg van het feit dat de gouverneur en de burgemeester zowel ambtenaren zijn van de Vlaamse overheid als van de federale overheid. Aldus bevat hun takenpakket zowel bevoegdheden die aan het gewestniveau zijn toegewezen, als bevoegdheden die tot het federale niveau behoren.

In dit artikel worden ook procedurele afspraken gemaakt. De procedure die hiervoor uitgewerkt is, is ongeveer gelijklopend als die bij kwaliteitsproblemen:

- de exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk meldt aan de bevoegde entiteit Leefmilieu zoals bepaald in artikel 1, 4°, van het besluit, dat er een probleem is om de continuïteit van de drinkwaterlevering te blijven verzekeren;
- de exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk neemt de nodige maatregelen en houdt de bevoegde entiteit Leefmilieu op de hoogte;
- de noodzaak voor het opleggen van tijdelijke gebruiksbepalingen wordt geëvalueerd in onderling overleg tussen de bevoegde entiteit Leefmilieu en de exploitant.

Wanneer tijdelijke gebruiksbepalingen nodig worden geacht, zal de bevoegde entiteit zich, afhankelijk van de draagwijdte van het probleem voor het verzekeren van de continuïteit, richten tot hetzij de minister, hetzij de gouverneur, hetzij de burgemeester. Het niveau van de burgemeester is eerder gelinkt aan calamiteiten en minder aan een probleem van waterschaarste.

Voor het opheffen van gebruiksbeperkingen zal ook de bevoegde entiteit die de situatie op de voet volgt, en in afstemming met de exploitant de vraag tot opheffen van de gebruiksbeperking richten tot diegene die de initiële beslissing nam.

Bijkomend wordt ook bepaald dat beslissingen van een hogere geleding, instellen of intrekken van gebruiksbeperkingen, die van lagere vervangen.

Net zoals bij calamiteiten voor kwaliteit is opgenomen dat ook hier richtlijnen voor de exploitant kunnen opgesteld worden over de communicatie richting de bevolking en de informatieoverdracht richting de bevoegde entiteit Leefmilieu. Daarnaast is er ook een afstemming voorzien en overleg met de provinciegouverneurs en VVSG over de communicatie en de uitwisseling van gegevens.

In artikel 5 wordt een bijkomende verplichting opgenomen. Na een ernstige calamiteit op het vlak van kwaliteit of van kwantiteit stelt de waterleverancier een evaluatienota op en bezorgt die aan de bevoegde entiteit. De nota's zorgen voor een leer- en verbetertraject en passen binnen het risico-gebaseerde werken. Vandaag de dag is er een gebrek aan transparantie omtrent dergelijke structurele opvolging.

Artikel 6 behoeft geen verdere duiding.

2. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het advies van de Inspectie van Financiën van 19 februari 2019 gaat als bijlage 2 en stelt dat het advies van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist is.

3. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

4. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Er is geen weerslag op de werking van de lokale besturen. De taak van het afkondigen van de gebruiksbeperkingen voor provinciegouverneur of burgemeester valt binnen het huidige kader van de noodplanning. Met het voorontwerp van besluit wordt de procedure die aan een dergelijke beslissing vooraf gaat, verduidelijkt en wordt een specifieke rechtsgrond voorzien.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2019/84 van 15 februari 2019.

Er werd geen reguleringssimpactanalyse gemaakt. Het voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan een decretaal voorziene regeling. De andere aanpassingen in het besluit betreffen beperkte aanpassingen aan het huidige besluit.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie, wat betreft aanvulling van procedurele regels inzake richtwaarden, de inhoud van het leveringsplan, gebruiksbeperkingen op water afkomstig uit het openbaar waterdistributienetwerk, rapportering van potentieel ernstige bedreigingen voor volksgezondheid en de continuïteit van de waterlevering;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid:
 - 2.1 te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Minaraad, de SERV en de WaterRegulator, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;
 - 2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
 - 2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister voor Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Koen VAN DEN HEUVEL
Vlaams minister voor Omgeving,
Natuur en Landbouw